

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระแสโลกาภิวัตน์ในปัจจุบันที่แผ่ขยายครอบคลุมไปทั่วโลกทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การสื่อสาร เทคโนโลยีและวิทยาการต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อถึงกันอย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนั้นจะต้องใช้บุคคลเป็นสื่อกลางในการเชื่อมโยงติดต่อสื่อสารให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันทั้งในประเทศและต่างประเทศจึงต้องใช้หลากหลายภาษา ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหนึ่งและเป็นเครื่องมือสำคัญที่จำเป็นต้องใช้ในการติดต่อกัน ทั้งที่เป็นเอกสารหรือการสนทนาโดยตรง อีกทั้งภาษาอังกฤษยังเป็นภาษากลางหรือภาษาราชการที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวันไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าภาษาอื่นๆ ที่มนุษย์ต้องศึกษาและพัฒนาความสามารถในทักษะวิชาชีพของตนอันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าและความเปลี่ยนแปลง หรืออีกนัยหนึ่งกล่าวได้ว่ามนุษย์จะอยู่รอดในสังคมได้ต้องพัฒนาตนเองเพื่อยกระดับคุณภาพให้ได้เท่าเทียมกับโลกในยุคปัจจุบัน และโดยเฉพาะสถานประกอบการที่มีความต้องการหรือจำเป็นต้องใช้บุคลากรที่มีความรู้หลายๆ ด้านรวมทั้งความชำนาญทางด้านภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี (ธีรวิทย์ ภูมิบุญรัฐกานต์, ออนไลน์, 2553)

ความรู้ความชำนาญหรือความสามารถด้านภาษาจะเกิดขึ้นได้ย่อมขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ทางภาษา ซึ่งการเรียนรู้เกิดขึ้นจากการได้ฟัง เนื่องจากการฟังเป็นทักษะแรกของมนุษย์ที่เกิดมาต้องฟังหรือได้ยินเสียงจากสื่อต่างๆ จากบุคคลรอบข้างหรือผู้ที่อยู่ใกล้ตัว บ่อยๆ ซ้ำๆ แล้วเกิดการเรียนรู้อย่างมีพัฒนาการตามการได้ยินของแต่ละวัย กระทั่งเกิดความเข้าใจแล้วพัฒนาถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูด ในรูปแบบของการสื่อสารระหว่างกันอย่างมีความหมายแล้วนำไปใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและสถานการณ์ ทักษะการพูดเป็นทักษะทางภาษาของการสื่อสารที่มนุษย์จำเป็นต้องใช้ในการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน แสดงให้เห็นว่าทักษะการพูดมีความสำคัญไม่ต่างไปจากทักษะอื่นๆ เช่นกัน โดยเฉพาะการพูดที่ดีและเกิดความเข้าใจตรงกันย่อมทำให้มีมิตรไมตรีระหว่างกัน

จากความสำคัญดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ได้พัฒนาต่อเนื่องจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อให้ครูนำไปใช้เป็นคู่มือสำหรับจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนเกี่ยวกับความชัดเจนของเป้าหมายและคุณภาพผู้เรียนว่าเมื่อผู้เรียนจบการศึกษาตามหลักสูตรแล้วต้องเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการได้แก่ 1) ความสามารถในการสื่อสาร 2) ความสามารถในการคิด 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งในฐานะพลเมืองไทยและพลโลกได้แก่ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย 8) มีจิตสาธารณะ ในส่วนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ หลักสูตรกำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐาน

ที่ผู้เรียนต้องเรียนในทุกระดับชั้นตลอดหลักสูตรและจัดการเรียนรู้ตามกรอบเนื้อหาอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้และเพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, คำนำ)

การสื่อสารจะเกิดขึ้นได้ต้องมีองค์ประกอบของเนื้อหาทางภาษา (language content) และทักษะทางภาษา (language skills) เนื้อหาทางภาษา ได้แก่ เสียง คำ วลี ประโยค หน้าที่ของภาษา ส่วนทักษะทางภาษาได้แก่ทักษะการรับสาร (receptive skills) หมายถึงทักษะการฟัง ทักษะการอ่าน และทักษะการส่งสาร (productive skills) หมายถึงทักษะการพูด ทักษะการเขียน ดังนั้นผู้ที่สามารถสื่อสารได้ต้องมีความพร้อมในทุกๆทักษะ และทักษะสำคัญที่เป็นพื้นฐานในการนำไปสู่ทักษะอื่นได้เป็นอย่างดีคือทักษะการฟัง อีกทั้งยังเป็นทักษะที่สามารถนำไปสู่การพูดด้วย สมิตรา อังวัฒนกุล (2540, หน้า 159) กล่าวไว้สรุปได้ว่าการสื่อสารในชีวิตประจำวันนั้น การฟังนับว่าเป็นทักษะรับสารที่สำคัญ ทักษะหนึ่งเป็นทักษะที่ใช้กันมากและเป็นทักษะแรกที่ต้องสอน เพราะผู้พูดจะต้องฟังให้เข้าใจเสียก่อน จึงจะสามารถพูดโต้ตอบ อ่านหรือเขียนได้ ทักษะการฟังจึงเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนรู้ ทักษะอื่นๆ ซึ่งในทำนองเดียวกับ กฎณา สิกขมาน (2544, หน้า 68) กล่าวถึงทักษะการฟังสรุปได้ว่า ในชีวิตประจำวันทักษะการฟังเป็นทักษะสำคัญ เพราะใช้มากกว่าทักษะอื่น และกฤษยา แสงเดช (2548, หน้า 132) ให้ความเห็นไว้สรุปได้ว่าในบรรดา 4 ทักษะ ทักษะการฟังเป็นทักษะแรกของการสื่อสาร ถ้าฟังไม่รู้เรื่องก็จะไม่สามารถโต้ตอบได้ แสดงให้เห็นว่าในบรรดา 4 ทักษะ ได้แก่ ฟัง พูด อ่าน และ เขียน การฟังเป็นทักษะสำคัญสำหรับผู้เรียนภาษา ส่วนมากการฝึกฟังควรมาก่อนการพูด ซึ่งสอดคล้องกับแอสเชอร์ (Asher, 1979, pp. 3-4) ที่กล่าวไว้สรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษควรเน้นในการพัฒนาทักษะการฟังเพื่อความเข้าใจ เพราะทักษะการฟังเป็นปัจจัยในการนำไปสู่การพัฒนา ทักษะการพูด จึงสรุปได้ว่าทักษะที่มีความสำคัญ และจำเป็นต้องพัฒนาก่อนทักษะอื่นๆ คือทักษะการฟัง หากผู้ฟังสามารถฟังได้อย่างเข้าใจก็พร้อมพูดโดยไม่ต้องบังคับ

การพูดเป็นอีกทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญต้องพัฒนาต่อเนื่องจากทักษะการฟัง ดังที่ รูปทอง กว้างสวัสดิ์ (2549, หน้า 39) กล่าวไว้สรุปได้ว่าทักษะการพูดเป็นทักษะสำคัญในการถ่ายทอด ความคิด ความเข้าใจและความรู้สึกที่ผู้ฟังได้รับรู้และเข้าใจจุดมุ่งหมายของผู้พูด ซึ่งสอดคล้องกับ พรสวรรค์ สืบป้อ (2550, หน้า 162) ที่กล่าวถึงทักษะการพูดไว้สรุปได้ว่าการพูดเป็นทักษะด้านการแสดงออก ดังนั้นในการพูด ผู้พูดต้องมีความสามารถในการสื่อสารทางภาษา ที่จะต้องถ่ายทอดความคิดความรู้สึกของตนออกมาเป็นคำพูดเพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจได้ ซึ่งสรุปได้ว่าทั้งทักษะการฟังและทักษะการพูดต่างก็มีความสำคัญที่ต้องได้รับการพัฒนาควบคู่ไปพร้อมๆกัน เพราะการพูดจะเกิดขึ้นได้ย่อมมาจากการได้ฟังอย่างเข้าใจ อีกทั้งยังเป็นทักษะพื้นฐานที่ผู้เรียนในระดับต้นควรได้รับการพัฒนาก่อนคือเริ่มจากการพัฒนาทักษะการฟังและการพูดก่อน แล้วค่อยพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาทักษะการฟังและการพูดให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดหัวกระสังข์

โรงเรียนวัดหัวกระสังข์ ตั้งอยู่ในเขต ตำบลบ้านช่อง อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา แบ่งผู้เรียนเป็น 3 ระดับคือระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จัดการเรียนการสอนอิงมาตรฐานตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนในระดับต้นมีความสามารถด้านการฟังและการพูดสื่อสาร จากประสบการณ์ด้านปฏิบัติการสอนของผู้วิจัย ที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ วิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดหัวกระสังข์ คณะแผนกสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปลายปีการศึกษา 2552 พบว่าผลของคะแนนทักษะการฟังและทักษะการพูดคิดเป็นร้อยละ 32 และ 37 ตามลำดับซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ของสถานศึกษาที่กำหนดไว้เฉลี่ยร้อยละ 60 แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนไม่ประสบความสำเร็จในการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเท่าที่ควร สาเหตุเนื่องจากผู้เรียนฟังคำสั่งภาษาอังกฤษ แล้วไม่สามารถปฏิบัติตามหรือพูดได้ นอกจากนี้ยังขาดความเชื่อมั่น ไม่กล้าแสดงออก ระหว่างกิจกรรมการเรียน ซึ่งสังเกตได้จากพฤติกรรมกรเรียนของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ไม่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษจึงส่งผลให้การเรียนภาษาอังกฤษไม่ประสบความสำเร็จและมีผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ของสถานศึกษา

ประเด็นของปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงคิดแก้ไขโดยตระหนักถึงความต้องการของผู้เรียนและเน้นพัฒนาผู้เรียนด้วยการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับวัย ลักษณะ และพฤติกรรมของผู้เรียนที่อยู่ในวัยเด็กหรือวัยเริ่มเรียน ซึ่งลินส์ และนูนัน (Linse & Nunan, 2006, p.2) กล่าวว่าสรุปได้ว่าผู้เรียนวัยเด็กหมายถึงผู้ที่มีอายุระหว่าง 5 – 12 ปี โดยธรรมชาติครูผู้สอนต้องตระหนักถึงความต้องการพื้นฐานด้านร่างกายและจิตใจของเด็ก และสปรอต, พัลเวอร์เนส และวิลเลียมส์ (Spratt, Pulverness, & Williams, 2006, p.53) กล่าวถึงลักษณะของผู้เรียนในวัยเด็กสรุปได้ว่า เป็นวัยที่มีสมาธิสั้น ต้องการเคลื่อนไหวร่างกายอยู่ตลอดเวลาไม่กลัวความผิดพลาดที่เกิดจากการกระทำของตนเอง ชอบความสนุกสนานซึ่งพฤติกรรมของเด็กในวัยเริ่มเรียนนี้ควรพัฒนาทักษะทางภาษาตามลำดับ คือ เริ่มจากทักษะการฟังและทักษะการพูดก่อนทักษะการอ่านและทักษะการเขียน เพราะว่าเมื่อผู้ฟังได้ฟังอย่างเข้าใจแล้ว จะทำให้พูดออกมาเอง ดังที่ เมอร์เซีย (Murcia, 1995, p.77) กล่าวว่าสรุปได้ว่าการฟังเป็นเรื่องท้าทายสำหรับผู้เรียนภาษาต่างประเทศ ถ้าผู้เรียนสามารถฟังได้ดี ก็จะเป็นผู้ที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ดี และถ้าฟังได้อย่างถูกต้องก็สามารถพูดได้อย่างถูกต้องเช่นกัน

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยและวิธีการสอนที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะทางภาษาอย่างเป็นกระบวนการตามลำดับโดยเริ่มจากการพัฒนาทักษะการฟังและการพูดก่อน แล้วค่อยพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน พบว่างานวิจัยของ วันทนี ไพรินทร์ (2547) เรื่องการพัฒนาความสามารถในการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบการตอบสนองด้วยท่าทาง ผลคือนักเรียนมีความสามารถในการฟังดีกว่าการพูด ซึ่งความสามารถในการฟังนี้ช่วยพัฒนาความสามารถในการพูดให้ดีขึ้นด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ แรคชัญญ์ ครอบงาม (2547) เรื่องการพัฒนาทักษะการฟัง-พูดโดยใช้วิธีสอนแบบการตอบสนองด้วยท่าทางระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่าวิธีสอนแบบการตอบสนองด้วยท่าทางเป็นวิธีสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนที่เริ่มเรียนภาษาอังกฤษ เป็นวิธีสอนที่พัฒนาทักษะการฟังที่นำไปสู่ทักษะการพูดได้ และจากบทความของ อีโก และตินา (Eko & Tina, 2000, online) เรื่องการใช้วิธีสอนแบบการตอบสนองด้วยท่าทางในชั้นเรียนระดับประถมศึกษาพบว่า เด็กสนุกสนานกับการตอบสนองโดยใช้ภาษาท่าทางมากกว่าภาษาเขียน

วิธีการสอนภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยศึกษามีหลากหลายวิธีและวิธีที่มีความเหมาะสมกับการพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับลักษณะและวัย

ของผู้เรียนที่อยู่ในวัยเริ่มเรียน พบว่าวิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (Total Physical Response: TPR) ที่คิดขึ้นโดยแอชเชอร์ที่ได้นำแนวคิดที่เน้นความเข้าใจมาทดลองใช้และมีเหตุผลว่าการเรียนภาษาจะได้ผลช้า ถ้าผู้เรียนรีบร้อนที่จะพูดเร็วเกินไป ก่อนที่จะสามารถฟังภาษาให้เข้าใจ วิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง เป็นวิธีสอนภาษาโดยใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวร่างกายที่เกิดขึ้นจากการฟังอย่างเข้าใจ แล้วผู้เรียนปฏิบัติตามคำสั่งที่ได้ฟังก่อนที่จะพูดออกไป ต่อมา เรย์ (Ray, 1997) แม็คเคย์ (McKay, 2004) และ มาร์ช (Marsh, online, 2005) ได้พัฒนาวิธีสอนแบบ TPR เป็นวิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางและเล่าเรื่อง (Total Physical Response Storytelling: TPRS) ซึ่งการเรียนแบบ TPRS มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำคำศัพท์ที่ผู้เรียนได้เรียนรู้มาเล่าเรื่อง เป็นการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตามคำสั่งตามสถานการณ์และตอบสนองท่าทางที่เหมาะสม ครูสอนคำศัพท์ใหม่ให้นักเรียนโดยใช้ท่าทาง รูปภาพและคำศัพท์ที่คุ้นเคยในชีวิตประจำวัน นักเรียนฟังคำสั่งแล้วปฏิบัติตามสลับบทบาททำกิจกรรม ครูพูดประโยคโดยใช้ท่าทางและรูปภาพประกอบและให้นักเรียนพูดเลียนแบบด้วยการใช้คำศัพท์ที่เรียนมาแล้วพร้อมแสดงท่าทาง ตลอดจนเล่าเรื่องเองจากภาพและประเมินผลผู้เรียน

กระบวนการดังกล่าวจะนำไปสู่การพัฒนาความสามารถในการฟังและการพูดของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกทั้งผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างสนุกสนาน ด้วยการแสดงท่าทางและสามารถจดจำคำศัพท์ได้ดี ดังงานเชิงปฏิบัติการวิจัยของ อาร์มสตรอง (Armstrong, online, 2008) เรื่อง ความคล่องแคล่วและความสนุกสนานในการเรียนภาษาสเปนโดยใช้กระบวนการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางและเล่าเรื่อง พบว่าผู้เรียนมีความสนุกสนานกับกระบวนการในการรับรู้ การพูดและจดจำคำศัพท์จากการแสดงท่าทางได้ดี และจากผลการแปลความหมายคำศัพท์ ผู้เรียนสามารถแปลความหมายจากการแสดงท่าทางได้ 15 คำจาก 20 คำ ซึ่งปกติแล้วแปลได้เพียง 9 คำจาก 20 คำ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะใช้วิธีสอนแบบ TPRS ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพราะจากการศึกษาผลของงานวิจัยที่ใช้วิธีสอนดังกล่าว พบว่าเป็นวิธีสอนที่ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างสนุกสนานสามารถจดจำคำศัพท์ได้ดีด้วยการแสดงท่าทางซึ่งเกิดจากการฟังอย่างเข้าใจและนำคำศัพท์ที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ไปแล้วมาปรับการใช้ให้กว้างขวางขึ้นด้วยการเล่าเรื่อง เป็นการแสดงถึงความสามารถในการพูดและส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออก มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นวิธีที่เหมาะสมที่ควรนำมาจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนในวัยระยะเริ่มต้นและเป็นวิธีที่สามารถพัฒนาความสามารถในการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของผู้เรียนได้ ส่งผลให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อีกทั้งเป็นพื้นฐานของความมั่นใจที่จะศึกษาในระดับสูงขึ้นไป

1.2 คำถามวิจัย

การสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางและเล่าเรื่องช่วยพัฒนาความสามารถในการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดหัวกระสังข์ได้หรือไม่

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1.3.1 เพื่อศึกษาผลของการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางและเล่าเรื่องที่มีต่อความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดหัวกระสังข์

1.3.2 เพื่อศึกษาผลของการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางและเล่าเรื่องที่มีต่อความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดหัวกระสังข์

1.4 สมมุติฐานการวิจัย

จากการศึกษางานวิจัยของวันที ไพรินทร์ (2547) พบว่าความสามารถในการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนก่อนและหลังที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .04 โดยความสามารถในการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังทำการทดลองสูงกว่าก่อนทำการทดลอง งานเชิงปฏิบัติการวิจัย ของ อาร์มสตรอง (Armstrong, online, 2008) ที่ใช้วิธีสอนแบบ TPRS พบว่าผู้เรียนมีความสนุกสนานกับกระบวนการในการรับรู้การพูดและจดจำคำศัพท์จากการแสดงท่าทางได้ดี และจากการเปรียบเทียบผลการแปลความหมายคำศัพท์ของผู้เรียนในการจดจำคำศัพท์ด้วยการแสดงท่าทาง ผู้เรียนสามารถแปลได้ถูกต้อง 15 คำจาก 20 คำ ซึ่งจากการเรียนการสอนแบบปกติแปลได้เพียง 9 คำจาก 20 คำ และแมคเคย์ (McKay, online, 2001) ทดลองเปรียบเทียบการสอนกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยวิธี TPRS กับการสอนแบบฟัง-พูด (audio-lingual method) และจากการประเมินนักเรียนเกี่ยวกับความเข้าใจในเรื่องที่ไม่เคยได้ฟังมาก่อนและให้ทำข้อทดสอบถูก-ผิด จำนวน 10 ข้อพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธี TPRS มีความเข้าใจได้สูงกว่า ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมุติฐานการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1.4.1 ผู้เรียนมีคะแนนทดสอบความสามารถในการฟังและการพูดภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

1.4.2 ผู้เรียนที่ได้รับการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางและเล่าเรื่องมีคะแนนทดสอบหลังเรียนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

1.5 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้กำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้

1.5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนวัดหัวกระสังข์ อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน 20 คน

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนวัดหัวกระสังข์ อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา นักเรียน 19 คน สุ่มอย่างง่ายโดยใช้เกณฑ์คัดเลือก

กลุ่มตัวอย่างจากตารางการกำหนดขนาดของเครื่อและมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด, 2547, หน้า 187) โดยจับสลากเพื่อคัดออก 1 คน แล้วกำหนดเป็นกลุ่มทดลองที่สอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางและเล่าเรื่อง นักเรียนที่ถูกคัดออก 1 คน จัดให้เรียนร่วมกับกลุ่มทดลองตามปกติโดยไม่นำคะแนนมาใช้ในการวิจัย

1.5.2 ตัวแปรที่ใช้ศึกษา

- 1) ตัวแปรต้น คือ การสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางและเล่าเรื่อง
- 2) ตัวแปรตาม คือ (1) ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ
(2) ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ

1.5.3 เนื้อหา

ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แล้วเลือกเนื้อหาตามสาระการเรียนรู้แกนกลาง และหลักสูตรสถานศึกษาโดยยึดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดเป็นเป้าหมาย และมีความเหมาะสมกับการพัฒนาความสามารถในการฟังและการพูด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มากำหนดเป็นหน่วยการเรียนรู้และเวลาเรียน ได้ดังตาราง 1

ตาราง 1 หน่วยการเรียนรู้และเวลาเรียน

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน ตัวชี้วัด	ชื่อเรื่อง	เนื้อหา	แผน ที่	เวลา (ชั่วโมง)
1	Myself	ต 1.1 ป.3/1 ต 1.2 ป.3/2 ต 1.3 ป.3/1 ต 2.1 ป.3/1	1. My daily routine	คำศัพท์เก่า: get up, read, sleep, go, bed, book, school, football คำศัพท์ใหม่: brush, take a bath, watch, ride, listen, radio, bike, breakfast, teeth, television ไวยากรณ์: Present Simple Tense หน้าที่ภาษา: Listen and speak about my daily routine	1	4
		ต 1.1 ป.3/1 ต 1.2 ป.3/1, ป.3/2 ต 1.3 ป.3/1	2. My house	คำศัพท์เก่า: eat, take, watch, wash, door, window, chair, bed, television	2	4

ตาราง 1 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน/ ตัวชี้วัด	ชื่อเรื่อง	เนื้อหา	แผน ที่	เวลา (ชั่วโมง)
				คำศัพท์ใหม่: open, close, clean, cook, kitchen, living room, bathroom, bedroom ไวยากรณ์: Present Simple Tense หน้าที่ภาษา: Listen and speak about my house		
		ต 1.1 ป.3/1 ป.3/3 ต 1.2 ป.3/2 ต 1.3 ป.3/1	3. Parts of body	คำศัพท์เก่า: wash, clap, run, open, stop, face, head, hand, mouth, eye คำศัพท์ใหม่: show, touch, nod, wave, smell, hair, nose, leg, arm, ear คำสรรพนาม: my, your ไวยากรณ์: Present Simple Tense หน้าที่ภาษา: Listen and speak about parts of body	3	4
2	My school	ต 1.1 ป.3/1 ป.3/3 ต 1.2 ป.3/2 ต 4.1 ป.3/1	1. Things	คำศัพท์เก่า: book, chair, pencil, ruler คำศัพท์ใหม่: draw, put, show, give, eraser, broom, ball, in, on, under ไวยากรณ์: Present Simple Tense หน้าที่ภาษา: Listen and speak about things	4	3

ตาราง 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อ หน่วย การ เรียนรู้	มาตรฐาน/ ตัวชี้วัด	ชื่อเรื่อง	เนื้อหา	แผน ที่	เวลา (ชั่วโมง)
	ต 1.1 ป.3/1 ต 1.2 ป.3/2 ต 4.1 ป.3/1	2.	Numbers	คำศัพท์เก่า: give, show, put, in, on, under, one-ten คำศัพท์ใหม่: twenty-thirty ประโยค: Give me Show me ไวยากรณ์: Present Simple Tense หน้าที่ภาษา: Listen and speak about numbers	5	2
	ต 1.1 ป.3/1 ต 1.2 ป.3/2 ต 4.1 ป.3/1	3.Colors		คำศัพท์เก่า: book, color, draw, show, give, black, red, white, blue คำศัพท์ใหม่: tree, deer, lion, zebra, slide, roof, sky, yellow, pink, brown ไวยากรณ์: Present Simple Tense หน้าที่ภาษา: Listen and speak about colors	6	3

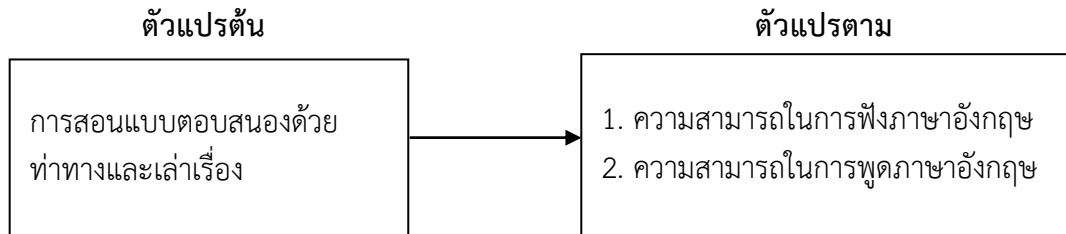
1.5.4 ระยะเวลาที่ศึกษา

ระยะเวลาในการวิจัยครั้งนี้คือภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ระหว่างเดือน พฤษภาคม ถึงเดือนกรกฎาคม 2554 รวม 20 ชั่วโมง

1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางและเล่าเรื่อง พบว่าเป็นการสอนที่ช่วยพัฒนาความสามารถในการฟังและการพูดภาษาอังกฤษได้ เนื่องจากเป็นวิธีสอนที่ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างสนุกสนาน สามารถจดจำคำศัพท์ได้ดีด้วยการแสดงท่าทางซึ่งเกิดจากการฟังอย่างเข้าใจและนำคำศัพท์ที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ไปแล้วมาปรับการใช้ให้กว้างขวางขึ้นด้วยการเล่าเรื่อง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางและเล่าเรื่องมาใช้ในการทดลองครั้งนี้เพื่อ

พัฒนาความสามารถในการฟังและการพูดของนักเรียน ซึ่งแสดงเป็นแผนภูมิกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

นิยามศัพท์เฉพาะของการวิจัยมีดังนี้

1.7.1 การสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางและเล่าเรื่อง หมายถึง การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนฟังเพื่อความเข้าใจและพูดเล่าเรื่องเพื่อการสื่อสารพร้อมแสดงท่าทาง และได้เรียนรู้อย่างสนุกสนาน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่

- 1) ขั้นสอนคำศัพท์ หมายถึง ขั้นที่ครูสอนคำศัพท์ใหม่โดยออกเสียงคำศัพท์พร้อมแสดงท่าทางให้นักเรียนดู
- 2) ขั้นปฏิบัติตามคำสั่ง หมายถึง ขั้นที่ครูออกเสียงคำศัพท์ที่เป็นคำสั่งแล้วให้นักเรียนปฏิบัติตามด้วยการแสดงท่าทาง
- 3) ขั้นสลับบทบาทและให้ข้อมูลย้อนกลับ หมายถึง นักเรียนสลับบทบาทในการเป็นผู้ออกเสียงคำศัพท์ที่เป็นคำสั่งแล้วให้ครูหรือเพื่อนแสดงท่าทางหรือเป็นผู้ฟังคำสั่งแล้วแล้วแสดงท่าทาง โดยครูคอยสังเกตและให้ข้อมูลย้อนกลับด้วยการให้กำลังใจด้วยการกล่าวคำชม
- 4) ขั้นพูดประโยค หมายถึง ครูนำคำศัพท์ที่เรียนไปแล้วพูดเป็นประโยคประกอบรูปภาพให้นักเรียนฟังพร้อมแสดงท่าทางแล้วให้นักเรียนฝึกพูดซ้ำเลียนแบบครู
- 5) ขั้นพูดเล่าเรื่องและประเมินผล หมายถึง นักเรียนพูดเล่าเรื่องจากภาพพร้อมแสดงท่าทางและทดสอบโดยให้นักเรียนฟังคำสั่งแล้วเลือกภาพให้มีความหมายตรงตามคำสั่ง

1.7.2 ความสามารถในการฟัง หมายถึง การฟังครูออกเสียงคำ วลีหรือประโยคในรูปของคำสั่งอย่างเข้าใจแล้วสามารถถ่ายทอดสิ่งที่ได้ฟังด้วยการแสดงท่าทางซึ่งวัดได้จากคะแนนของนักเรียนที่ได้จากการทดสอบการฟังตามเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.7.3 ความสามารถในการพูด หมายถึง การใช้คำ วลีหรือประโยคพูดคำสั่งหรือพูดเล่าเรื่องพร้อมแสดงท่าทางหรือให้ผู้ฟังแสดงท่าทาง ซึ่งวัดได้จากคะแนนของนักเรียนที่ได้จากการทดสอบการพูดเล่าเรื่อง ตามเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.7.4 นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนวัดหัวกระสังข์ อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะได้รับประโยชน์ดังนี้

1.8.1 นักเรียนมีความสามารถในการฟังและการพูดภาษาอังกฤษหลังได้รับการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางและเล่าเรื่อง

1.8.2 เป็นแนวทางแก่ครูที่มีความสนใจการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางและเล่าเรื่อง

1.8.3 เป็นแนวทางในการทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้การสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางและเล่าเรื่อง

สำนักวิทยบริการฯ
มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์